ชื่อเรื่อง

การศึกษาเปรียบเทียบความรู้และบุทบาทการส่งเสริมการอนุรักษ์ สิ่งแวคล้อมของครูที่มีบทบาทโดยทางตรงและครูที่มีบทบาทโดย ทางอ้อม ในโรงเรียนสังกัดคองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา

จังหวัดมกดาหาร

ผู้วิจัย

จิรภรณ์ โภคสวัสดิ์ **ปริญญา** ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา)

กรรมการที่ปรึกษา

คร.รังสรรค์ สิงหเลิศ

ประธานกรรมการ

อาจารย์นฤมล อินทร์ประสิทธิ์

ครรมการ

อาจารย์อรวรรณ จิตระวัง

สถาบันราชภัฏมหาสารคาม พ.ศ. 2544

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1)เพื่อศึกษาบทบาทการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวคล้อม ของครูที่มีบทบาทโดยทางตรงและครูที่มียทบาทโดยทางอ้อม 2) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทการ ส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวคล้อม 3) พื่อเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวคล้อม 4) เพื่อศึกษาปัญหาของครูในการปฏิบัติการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวคล้อม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา โรง เรียนมัธยมศึกษา สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดมุกคาหาร จาก 31 โรง เรียน จำนวน 768 คน คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โคยใช้สูตรของยามาเน

(Yamane Taro) จำนวน 264 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มครูที่สอนในราชวิชาที่มีเนื้อหา เกี่ยวกับสิ่งแวคล้อม (ครูที่มีบทบาทโดยทางตรง) จำนวน 132 คน และกลุ่มครูที่สอนราชวิชา ที่ไม่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวคล้อม (ครูที่มีบทบาทโดยทางอ้อม) จำนวน 132 คน แล้วทำการ วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม SPSS For Windows สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่า ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานด้วย t – test

ผลการศึกษาพบว่า ครูที่มีบทบาทโดยทางตรงมีการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวคล้อมอยู่ ในระดับมาก ส่วนครูที่มีบทบาทโดยทางอ้อมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของครู ที่มีบทบาทโดยทางตรงและครูที่มีบทบาทโดยทางอ้อม พบว่า ครูที่มีบทบาทโดยทางตรงมีบท บาทค้านการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 3.63 และครูที่มีบทบาทโดยทางอ้อม มี

ค่าเฉลี่ย 3.32 ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ ครูทั้ง 2 กลุ่ม มีบทบาทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระคับ 0.01

ผลการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบ ความรู้ของครูในการส่งเสริมการอนุรักษ์ สิ่งแวคล้อมของครูทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า กลุ่มครูที่มีบทบาทโดยทางตรงกับครูที่มีบทบาทโดยทาง อ้อมมีความรู้ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวคล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระคับ 0.01 ซึ่งกลุ่มครูที่มีบทบาทโดยทางตรงมีความรู้มากกว่ากลุ่มครูที่มีบทบาทโดยทางอ้อม

ผลการศึกษาปัญหาของครู ในการปฏิบัติการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวคล้อมใน โรงเรียน พบว่า การขาดความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชน เป็นปัญหามากที่สุด เหตุผลทั้งนี้ เนื่องจาก ผู้ปกครองและชุมชนไม่เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์สิ่งแวคล้อม Title: A Study of Knowledge and Roles of Teachers with Direct and Indirect

Responsibilities in Promoting Environmental Conservation in Secondary

Schools under General Education Department, Mukdaham Province.

Author: Ms. Jiraporn Poksawat Degree: M.A. (Social Sciences of Development)

Advisors: Dr.Rangsun Singhalert (Chairperson)

Ms.Narumol Inprasit (Committee)

Ms.orawan Jitrawang (Committee)

Rajabhat Instituté Mahasarakham, 2001

Abstract

This research aimed to 1) study the roles of teacher with direct and indirect responsibility in promoting environmental conservation, 2) compare their roles in environmental conservation, 3) compare their knowledge regarding environmental conservation, and 4) study problems regarding environmental conservation practice.

The population for the study were 768 teachers from 31 secondary schools in Mukdaharn General Education Division under General Education Department. Subjects for the study were 264 teachers who were randomly selected by using the Yamane Taro Method and divide into two groups: one consisting of 132 teachers with direct responsibility teaching other content subject areas. Data were analyzed by using the SPSS program for Windows. The statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation and t – test.

Findings of the study of roles revealed that teachers with direct responsibility were involved in promoting environmental conservation at a high level with the average mean of 3.63, while those with indirect responsibility were involved at a moderate level with the mean of 3.32. The difference of the involvement of the two groups was at the .01 level of significance.

Regarding the subject' knowledge in promoting environmental conservation, the knowledge of the teachers in the direct-role group was at a higher level than that of the indirect-role group; the significant difference was at .01 level.

Studying problems involving environmental conservation practice revealed that a lack of co-operation on the part of parents and communities was rated the highest, probably due to their unawareness of the importance of environmental conservation.